

Pastva v lese

Podle § 20 odst. 1 písm. n) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, je v lesích zakázáno pást dobytek, umožňovat výběh hospodářským zvířatům a průhon dobytka lesními porosty. Výjimku z tohoto ustanovení udělit nelze. Podle § 20 odst. 2 se však toto ustanovení nevztahuje na činnosti, které jsou prováděny při hospodaření v lese.

Na základě vyjádření legislativního odboru Ministerstva životního prostředí ze dne 20.5.2008, které bylo vydáno na základě žádosti o stanovisko ze strany Správy Národního parku Podyjí, tedy „pastva dobytka (ovcí) prováděná v lese na území národního parku výhradně za účelem hospodaření v lese (tj. pokud přispěje k obnově nebo udržení žádoucího stavu lesního ekosystému) není podle § 20 odst. 1 písm. n) lesního zákona zakázána; tento typ opatření by měl být určen postupem podle § 36 lesního zákona, tj. navržen v lesním hospodářském plánu nebo stanoven rozhodnutím Ministerstva životního prostředí.“

Ministerstvo životního prostředí ve svém odůvodnění tohoto závěru vysvětluje, že zákazy stanovené v § 20 odst. 1 a 2 lesního zákona „se vztahují především na občany resp. subjekty, které v lese nehospodaří, nýbrž do lesa pouze vstupují a využívají les pouze v rámci obecného užívání lesů (§ 19 odst. 1 lesního zákona).“

§ 36 lesního zákona se zabývá specifiky hospodaření v lesích zvláštního určení a v lesích ochranných, tedy i lesů na území národních parků a dalších chráněných území. V těchto kategoriích lesů lze přijmout ve prospěch účelového hospodaření opatření odchylná se od některých ustanovení lesního zákona (včetně výše uvedeného § 20 lesního zákona), pokud jde o opatření prioritně podporující význam, resp. účel specifické funkce lesa, pro něž byly lesy do kategorií lesa zvláštního určení, resp. lesa ochranného, zařazeny. Bližší vymezení takovýchto opatření lesní zákon neuvádí. Zájem účelového hospodaření by měl být patrný (odvoditelný) z rozhodnutí, kterým byly lesy zařazeny do kategorie lesa zvláštního určení či lesa ochranného, popřípadě z plánu péče pro příslušné chráněné území. V případě chráněných území je za takovouto funkci považována i ochrana přírody, ochrana biodiverzity. Tato opatření musejí být vždy navržena a odsouhlasena v lesním hospodářském plánu nebo kdykoliv během platnosti LHP stanovena rozhodnutím místně a věcně příslušného orgánu státní správy lesů, ve většině případů tedy Ministerstvem životního prostředí či krajskými úřady.

V rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 9.2.2009, které bylo vydáno na základě žádosti o stanovení odchylných opatření dle lesního zákona – lesní pastva v Národním parku Podyjí, je vhodnost opatření odchylného se od ustanovení lesního zákona odůvodněna takto: „Pastva v lesích je v Národním parku Podyjí efektivnějším a historicky vhodnějším způsobem hospodaření v porostech, kde je žádoucí udržet rozvolněnou strukturu, než stávající udržování tohoto charakteru lesních porostů kosením a výřezem keřů a výmladků. Cílem opatření... je dosažení přirozené skladby porostů zcela odpovídající danému stanovišti.“

Ministerstvo zemědělství se pak dne 21.7.2010 na dotaz Ministerstva životního prostředí vyjádřilo k možnosti oplocení lesa pro účely zájmového chovu zvěře. Ustanovení § 20 odst. 1 písm. b) zakazuje v lesích stavět oplocení, ale vlastník lesa je oprávněn podle § 20 odst. 4 povolit z tohoto zákazu výjimku. Zároveň je v § 32 odst. 7 oplocování lesa zcela zakázáno, aby „nedošlo ke zneužívání oplocení jako prostředku k zamezení výkonu práva užívání lesů veřejností“. Výjimku z tohoto ustanovení lze udělit pouze ve čtyřech taxativně vymezených případech: oplocení lesních školek, oplocení k ochraně lesního porostu před zvěří, oplocení obor a oplocení farmových chovů zvěře. Aby si obě výše uvedená ustanovení lesního zákona neodporovala, „musí být vnímána a uplatňována ve vzájemné souvislosti. Pokud tedy vlastník lesa uděluje výjimku k oplocení lesa podle ustanovení § 20 odst. 4 lesního zákona, jde toliko o výjimku pro čtyři případy výslovně uvedené v ustanovení § 32 odst. 7 lesního zákona. Správným postupem tedy je nejprve požádat o zařazení lesa do kategorie lesa zvláštního určení a zároveň požádat o vydání rozhodnutí podle § 36 odst. 1 lesního zákona, kterým bude udělena výjimka ze zákazu les oplocit.“

Zdroj: Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů // Dotaz na právní názor – pastva v lesích, vydala Správa Národního parku Podyjí dne 13.12.2007 // Stanovisko legislativního odboru Ministerstva životního prostředí ze dne 20.5.2008 ve věci pastvy dobytka (ovcí) prováděné v lese na území Národního parku Podyjí // Žádost o stanovení odchylných opatření dle lesního zákona – lesní pastva v Národním parku Podyjí, vydala

Správa Národního parku Podyjí dne 19.8.2008 // Rozhodnutí odboru zvláště chráněných částí přírody Ministerstva životního prostředí ve věci žádosti Správy Národního parku Podyjí o stanovení odchylných opatření dle zákona č. 289/1995, o lesích // Rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 31.3.2009, ve věci řízené pastvy ovcí a koz v lesních porostech a trvalého udržení sníženého zakmenění porostů pod sedm desetin plného zakmenění na území na území Národní přírodní rezervace Karlštejn // Stanovisko odboru státní správy, hospodářské úpravy a ochrany lesů Ministerstva zemědělství k dotazu Ministerstva životního prostředí (legislativního odboru) ohledně možnosti oplocení lesa pro účely zájmového chovu zvěře, ze dne 23.7.2010 //

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/pastva-v-lese>